

Handläggare
Charlotta Olofsson
Telefon: 08-50836270**Till**
Äldrenämnden
Den 30 september 2025

Svar på remiss av motion om att införa fler vårddjur på stadens vård- och omsorgsboenden

Svar på remiss från kommunstyrelsen av motion från Nike
Örbrink (KD), KS 2025/545

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen om att införa fler vårddjur på stadens vård och omsorgsboenden.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

I en motion från Nike Örbrink (KD) framförs förslag att det ska införas fler vårddjur på stadens vård- och omsorgsboenden. Skribenten föreslår att staden bör höja ambitionsnivån när det kommer till vård- och sällskapsdjur, för att säkerställa att även de med kognitiv svikt får sina grundläggande emotionella behov tillgodosedda. Ett visst vetenskapligt stöd finns för att vårddjur på vård- och omsorgsboende kan öka upplevelsen av livskvalitet och meningsfullhet samt minska ensamhet. En systematisk översikt på SBU, Statens beredning för medicinsk utvärdering 2022 visade att icke-farmakologiska insatser såsom exempelvis vårddjur är lika eller mer effektiva än läkemedelsbehandling för personer med demenssjukdom och mild till måttlig depression. För att vårddjur ska kunna bli ett varaktigt inslag i omsorgen behöver riskanalyser göras i verksamheterna. Förvaltningens synpunkt är att varje stadsdelsnämnd behöver ta ställning till om de ska införa fler vårddjur på sina vård och omsorgsboenden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har den 22 maj 2025 remitterat en motion av Nike Örbrink (KD) till äldrenämnden. Motionen tar upp att det ska införas fler vårddjur på stadens vård- och omsorgsboenden.

Ärendet

I motionen beskrivs att ett grundläggande emotionellt behov hos människan är fysisk beröring. Detta behov kvarstår också hos de som har Alzheimers sjukdom eller en annan demenssjukdom, då de

emotionella funktionerna oftast är bevarade. De positiva effekter som kommer av fysisk beröring kan stärkas och kompletteras genom kontakter med vårddjur. Skribenten föreslår att staden bör höja ambitionsnivån när det kommer till vård- och sällskapsdjur, för att säkerställa att även de med kognitiv svikt får sina grundläggande emotionella behov tillgodosedda.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 24 september.

Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 23 september och det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor den 18 september.

Jämställdhetsanalys

Detta tjänsteutlåtande har inte bedömts ha någon påverkan på förhållandet mellan könen eller jämställdhet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Vårddjur på vård och omsorgsboende kan öka upplevelsen av livskvalitet och meningsfullhet samt minska ensamhet. Djur värderar inte, lyssnar, stödjer, visar empati och använder en ickeverbal kommunikation. En systematisk översikt på SBU, Statens beredning för medicinsk utvärdering 2022 visar att icke-farmakologiska insatser såsom exempelvis vårddjur är lika eller mer effektiva än läkemedelsbehandling för personer med demenssjukdom och mild till måttlig depression.

Vårddjur kan vara fiskar i akvarium, burfåglar, höns, katter och besökshundar med mera. Det finns företag som hyr ut djur under en period eller för enstaka besök på vård- och omsorgsboendet. Besökshund innebär en särskilt utvald och för uppgiften tränad hund där även hundföraren har utbildning.

I budget för 2022 fick äldrenämnden uppdrag att initiera projekt tillsammans med utsedda stadsdelsnämnder för fler vårddjur på lämpliga vård- och omsorgsboenden.

Totalt deltog elva vård- och omsorgsboenden, fem servicehus och en dagverksamhet. Sammantaget fanns ett stort intresse av att utöka och prova på besökshund i verksamheterna. Även andra former av djurbesök förekom såsom exempelvis besök av häst eller höns.

För att vårddjur ska kunna bli ett varaktigt inslag i omsorgen behöver riskanalyser göras. En hund kan exempelvis bli smittbärare av multiresistenta bakterier som MRSA. Det behöver också säkerställas att personer som vistas i verksamheten och har

allergisjukdomar inte utsätts för allergener som kan orsaka allt från obehag till livshotande tillstånd. Det finns även ett behov av att utreda det praktiska i ägandeskap och utbildning av hunden samt anställningsvillkor för hundförare, försäkringsvillkor och annan formalia av vikt.

Om en enhet eller avdelning upptäcker att de på grund av allergier eller andra skäl inte kan erbjuda vårddjur kan ett alternativ vara att använda robotdjur. De liknar levande djur och svarar på mänskligt samspel. För att tillgodose behovet av fysisk beröring kan metoder som Taktil beröring också vara ett alternativ.

Förvaltningens bedömning är att varje stadsdelsnämnd själva behöver ta ställning till om de ska införa fler vårddjur på sina vård- och omsorgsboenden och i det genomföra riskanalyser.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remiss av motion om att införa fler vårddjur på stadens vård- och omsorgsboenden och överlämnar det som svar på remiss till kommunstyrelsen.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Motion om att införa fler vårddjur på stadens vård- och omsorgsboenden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-09-12
Jonna Hermansson, Avdelningschef	2025-09-12